

TRIBUNA OBERTA

ESTEVE RODOREDA i FIOL, Òmnium Cultural del Baix Montseny

El celoní Bernat Martorell (I)

M'agradaria poder esgarrapar una mica del vostre temps per compartir el goig de ser celoní. Tenim un eslògan promocional: Cuina, Bosc i Patrimoni que no és a l'abast de qualsevol vila. De vila ho som des de finals del segle XII, segle en què s'establiren els Hospitalers, any 1151; abans, a principis de segle, érem un burg. És en el Patrimoni on tenim el goig de compartir la vila amb un celoní de projecció internacional: Bernat Martorell. El seu nom no ens és prou familiar, justament és referien a aquest desconeixement el Vell i la Vella en el ball de Gitanes d'aquest 2012.

Aquest fill d'un carnisser de St. Celoni va ser el pintor més important de Barcelona i qui diu Barcelona diu Principat de Catalunya en els anys ...1427-1452. Ho va ser en l'estil Gòtic Internacional. El seu successor en pintura d'aquest estil, fou Jaume Huguet, que va pintar el retaule del Pertegàs per l'església de St. Martí de Pertegàs, retaule que actualment és al MNAC.

Durant molts anys, Bernat Martorell, va ser conegut com el Mestre del St. Jordi. Al segle XV els artistes com a tals no signaven les seves obres, eren coneguts o per les seves obres o se'ls anomenava amb el gentilici.

Arran del retaule de Púbol es va poder

relacionar tota la obra de Bernat Martorell amb la seva obra més significativa: El St. Jordi. Els cinc retaules que conformen el conjunt d'aquesta obra estan repartits entre el Museu d'Art de Chicago i el Louvre de París.

Hi ha d'altres obres de Bernat Martorell a Filadèlfia, St. Petersburg, Lisboa, El Caire, Montreal i aquí, a Catalunya, al MNAC de Barcelona que recomana les obres del pintor celoní entre les de Dalí, Picasso, Velázquez, El Greco... També el notable museu Diocesà de Vic té obres del Gòtic de Martorell, juntament amb les d'altres grans pintors del gòtic català: Borrassà, Mur... El Museu d'Art de Girona té el Retaule de Púbol, obra clau que, per mitjà de l'escriptura que a l'any 1437 varen signar Bernat Corbera, senyor de Púbol, i el conseller del rei, permeté donar nom al Mestre del Sant Jordi: Bernat Martorell. La Catedral de Barcelona disposa, en una de les capelles de l'absis, del Retaule de la Transfiguració; el Retaule de St. Miquel, procedent de Vinaixa, és a la Catedral de Tarragona.

Els retaules eren les obres més comunes del segle XV, pintats al tremp sobre plafons de fusta enquistada i tal com es dedueix del propi nom, ubicats rera la taula -altar-. La temàtica versava sempre sobre l'àmbit litúrgic, tot i que la clientela de Martorell no fou,

només, l'estament eclesiàstic sinó, també, els gremis i els organismes oficials de govern.

El St. Jordi fou encarregat per la Generalitat de Catalunya; aquí la temàtica defuig de l'àmbit litúrgic. Sant Jordi matant el drac recull la narrativa amb la força d'un art que emergia; cal observar-ne els detalls, les miniatures, l'escenografia, la cort, el poble, la força i la valentia del cavaller, la lluita del bé i del mal, tot i que en el Museu de Chicago l'obra està classificada com a obra d'art religiós.

Trobem, també, retaules del pintor celoní a Sta. Maria del Mar -Pentecosta- i a la Societat Arqueològica Lul·liana de Mallorca; d'altres s'han perdut o són en col·leccions particulars.

Martorell no acaba amb quadres la seva projecció artística, sinó que, també, treballa en el camp de la miniatura, corrent artístic que prové de la Borgonya, del duc de Berry; una mostra n'és el Saltiri i Llibre d'Hores, conservat a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona.

Aquest pintor celoní, enlluernador, té mèrits acreditats per ser present en la nostra memòria i nosaltres podem gaudir doblement com a espectadors i com a celonins de la seva universalitat.

TRIBUNA OBERTA

FERRAN CATARINEU PRAT, fcatarineu@hotmail.com

El massís d'hortènsies

Llegeixo a Gaudium Press -el cert és que tota la premsa se'n va fer ressò- que la Conferència Episcopal Italiana, en la nova edició del Ritu de les exèquies publicat per la Llibreria Editrice Vaticana, s'ha posicionat contra el costum cada cop més estès d'escampar les cendres dels difunts una vegada sortides del crematori.

L'Església italiana, tot i afirmar que continua considerant la sepultura dels difunts com la forma més adequada per expressar la fe en la resurrecció dels morts, no s'oposa pas a la cremació dels cossos i, en l'apartat dedicat a les cremacions, dona indicacions pastorals concretes que inclouen el dipòsit de les cendres en el cementiri però no autoritza ni que s'escampin ni que es guardin en cap altre lloc. Certament cada vegada hi ha més cementiris que tenen columbari, un espai especialment dedicat a guardar les urnes funeràries.

El Secretari de la Conferència Episcopal Italiana, Mons. Domenico Pompili, es queixa -amb raó- a la Radio Vaticana que cada vegada s'intenta més ocultar el fet de la mort, s'elimina de la vida quotidiana i les famílies ja no acompanyen els seus ancians o malalts terminals en el mo-

ment del seu traspàs. Totalment d'acord amb Mons. Pompili. És trist que avui la mort s'amagui quan és un fenomen natural i malauradament inevitable.

Altra cosa és l'espargiment de les cendres. En això tinc el meu propi criteri i em sap greu que no s'avingui amb l'expressat per l'Església Italiana. Però el fet és que moltes vegades la família no fa altra cosa que seguir el desig del ser estimat que és el que ha de prevaler.

Per aquest motiu també hi ha molts cementiris arreu del món -a Barcelona gairebé tots- que estan envoltats per un espai boscós enjardinat, amb camins que conviden a passejar amb calma i serenitat, on entre arbres i arbusts es poden escampar les cendres dels éssers estimats i recordar-los tot passejant en la solitud -a Sant Celoni hi ha una zona boscosa al darrera del cementiri, que si no recordo malament és de propietat municipal i va ser adquirida ja fa unes dècades pensant en futures ampliacions, que urbanitzada i enjardinada adequadament seria un lloc ideal per a poder escampar les cendres-.

No sé veure-hi res de mal fet, tot el

contrari: solen ser llocs conservats amb molta cura i respecte.

Jo sóc dels que desitgen ésser incinerats una vegada s'hagi acabat tot. I em repugna l'espectacle dels nínxols oberts a l'hora de preparar-los per un nou enterrament, el tracte que reben les restes que se'n treuen, el poti-poti de l'ossera comú en alguns cassos... Perdoneu que sigui tan desagradable, però ningú pot negar que la incineració, com a mínim, és més higiènica.

I també m'agradaria que escampessin les meves cendres. No pas al mar on es barrejarien amb el plàncton per ser aliment de peixos i crustacis, ni tampoc al bosc entre mig de fulles seques a la solana o humides en llocs obacs fent un farrigo-farrago indestruïble amb tota classe d'insectes. No, a mi m'agradaria que escampessin les meves cendres al verger de ca l'avi, sota les hortènsies del meu jardí. I així, quan un dels meus néts -o besnéts, ves a saber- passegés per entre parterres i jardineres i gaudís de la bellesa dels sèpals blancs, rosa, púrpura o blaus de les hydrangees potser recordaria que una petitíssima aportació fertilitzant de les cendres seu avi està present en la meravellosa esplendor del massís d'hortènsies.

■ Dilluns es posen a la venda les entrades d'Amics de les Arts al CME

Sant Celoni. A partir de dilluns, 23 d'abril, el Centre Municipal d'Expressió, situat al número 18 el carrer Sant Josep, començarà a vendre les entrades pel concert que els Amics de les Arts oferiran a la sala gran de l'Ateneu de Sant Celoni el 16 de juny amb el seu nou disc 'Especies per catalogar'. Les entrades es podran adquirir, al preu de 17 euros, de dilluns a dijous de 10 del matí a 1 del migdia i de 5 de la tarda a 8 del vespre. El concert servirà de cloenda de la Mostra d'Entitats 2012 i des de la setmana passada ja es podien adquirir entrades anticipades a través de la pàgina web www.ticketea.com al preu de 18,7 euros. Els Amics de les Arts són un dels exponents de la nova onada del folk-pop català i el seu repertori l'integren cançons fetes a partir d'històries quotidianes. REDACCIÓ.

■ Caminada de descoberta de la Tordera per la roca del Drac

Sant Celoni. Diumenge, 22 d'abril, a les 10 del matí, sortirà de l'estació de trens de Sant Celoni la passejada La Tordera entre parcs que organitza el Parc Natural del Montnegre. La caminada portarà als participants pel Pertegàs i fins a la roca del Drac, abans de retornar al centre de Sant Celoni, en un recorregut de 6 quilòmetres per al que s'estima que es destinaran entre 3 i 4 hores. La passejada presentarà el riu com a eix vertebrador del territori i com a corredor biològic clau entre la costa, el Montnegre i el Montseny. Durant el seu recorregut es podrà observar el seu ecosistema fluvial i conèixer a fons la Tordera per aprendre a valorar el medi que envolta Sant Celoni. REDACCIÓ.

■ Sardanes i classe de ball pel Dia de la Dansa a Sant Celoni

Sant Celoni. La plaça de la Vila de Sant Celoni acull divendres, 27 d'abril, dues activitats coincidint amb la commemoració del Dia Internacional de la Dansa. A les 10 del matí, les escoles participaran a la ballada de cloenda del curset de sardanes que s'ha estat oferint als centres educatius del municipi. D'altra banda, a les 5 de la tarda, es farà una classe oberta i gratuïta de ball a la que hi podran participar lliurement totes les persones que ho desitgin. Després de la sessió, els alumnes de dansa del Mètric oferiran una exhibició de ball. REDACCIÓ.